

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu historia w zakresie podstawowym dla klasy I szkoły branżowej

I PÓLROCZE

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń:	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń opanował wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
I. Starożytność					
1. Najstarsze ośrodki cywilizacyjne starożytności.	– wyjaśnia pojęcia: historia, chronologia, epoka, system irygacyjny, struktura społeczna, miasta-państwa, stela, piramida, monarchia despotyczna, rządy teokratyczne, politeizm, mumifikacja, kodeks praw, system kastowy, faraon,	– wymienia najstarsze starożytne cywilizacje – wskazuje cechy charakterystyczne cywilizacji starożytnego Wschodu, – przedstawia najważniejsze systemy etyczne i religijne wyróżniane w starożytnych cywilizacjach,	– omawia położenie starożytnych cywilizacji Bliskiego i Dalekiego Wschodu, – charakteryzuje cywilizację starożytnego Egiptu, Mezopotamii, Indii i Chin,	– rozróżnia rodzaje pisma w poszczególnych cywilizacjach starożytnych, – porównuje rozwój cywilizacji Bliskiego Wschodu z cywilizacjami Indii i Chin ,	– sytuuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytne, – uzasadnia, kiedy możemy mówić o początkach historii poszczególnych państw,

	życie pośmiertne,				
2. Dziedzictwo antycznej cywilizacji greckiej	– wyjaśnia pojęcia: Hellenowie, Hellada, kultura mykeńska, wieki ciemne, epoka archaiczna, wielka kolonizacja, epoka klasyczna, imperium, wojna peloponeska, epoka hellenistyczna, polis, obywatel, oligarchia, demokracja, sąd skorpukowy, ostracyzm, strateg, heros, mit, wyrocznia, igrzyska w Olimpii, dramat, filozofia, kolumny, realizm,	– wymienia najważniejsze wydarzenia i procesy w dziejach Greków od ich przybycia na obszar Hellady po czasy Aleksandra Wielkiego, – omawia bitwę pod Maratonem i Termopilami,	– charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia greckiej kultury i sztuki, – przedstawia strony biorące udział w wojnie peloponeskiej,	– wyjaśnia, czym były greckie <i>poleis</i> i na czym polegały ich systemy ustrojowe, – określa, jakie działania Aleksandra Wielkiego wpłynęły na stworzenie Imperium,	– analizuje cechy kultury hellenistycznej, – uzasadnia, dlaczego Ateny nazywa się ojczyzną demokracji,
3. Dzieje i osiągnięcia cywilizacyjne starożytnego Rzymu. Początki chrześcijaństwa.	– wyjaśnia pojęcia: republika, plebejusze, patrycjusze, trybun ludowy, senat, prawo weta, Imperium Romanum, prowincja, Cesar-	– omawia przykłady osiągnięć architektury, literatury i sztuki w starożytnym Rzymie, – przedstawia wkład starożyt-	– charakteryzuje najważniejsze etapy rozwoju chrześcijaństwa w I-IV w. n.e. , – przedstawia proces tworzenia i upadku republiki	– wskazuje różnice pomiędzy społeczeństwem greckim a rzymskim – zwłaszcza w zakresie ich organizacji politycznej – uzasadnia i oce-	– analizuje, czym różniło się chrześcijaństwo od innych wierzeń starożytności – uzasadnia, że Rzymianie przyczynili się do po-

	stwo Rzymskie, romanizacja, wielka wędrówka ludów, Germanie, kopuła, łuk, cyrk, amfiteatr, termy, łuk triumfalny, chrześcijaństwo, Mesjasz, bazylika, biskup, diecezja, doktryna, edykt mediolański.	nych Rzymian w dziedzictwo cywilizacji europejskiej.	w Rzymie.	nia wpływ greckiej myśli filozoficznej, sztuki oraz religii na cywilizację starożytnego Rzymu,	wstania aktualnej do dziś koncepcji prawa,
II. Średniowiecze					
4. Cesarstwo Bizantyjskie oraz świat islamu	– wyjaśnia pojęcia: Cesarstwo Wschodniorzymskie, Bizancjum, Arabowie, ikonoklaści (obrazoburcy), papież, kłótnia, rozłam w Kościele, sztuka bizantyjska, kościół Hagia Sophia (Mądrości Bożej), islam, muzułmanin, prorok, Allah, Koran, kalif, meczet,	– omawia charakterystyczne cechy literatury i sztuki arabsko - muzułmańskiej, – przedstawia podłoże, przebieg i konsekwencje sporu związanego z kultem świętych obrazów, do którego doszło w Bizancjum w VIII i IX wieku,	– charakteryzuje cechy bizantyńskiego kręgu kulturowego, uwzględniając specyfikę wschodniego chrześcijaństwa,	– analizuje, jaką rolę odegrali Arabowie i islam w dziejach Bliskiego Wschodu i basenu Morza Śródziemnego,	– uzasadnia wpływ Arabów i islamu na średniowieczną Europę, uwzględniając ich osiągnięcia w matematyce, astronomii, medycynie i filozofii,
5. Europa Zachodnia	– wyjaśnia poję-	– omawia konflikt	– charakteryzuje	– analizuje, jak	– uzasadnia zna-

	cia: „Europa barbarzyńska”, wyznanie ariańskie, język romański, obrządek łaciński, klasztor, upadek życia miejskiego, Merowingowie, Królestwo Franków, majordomus, traktat w Verdun, dynastia karolińska, Rzesza Niemiecka, Święte Cesarstwo Rzymskie Narodu Niemieckiego, feudalizm, lenno, senior, wasal, warstwa rycerska, immunitet, Państwo Kościelne, uniwersalizm, niewola awiniońska papieży, wielka schizma zachodnia, rekonkwista, krucjaty, zakony rycerskie, Cesarstwo Łacińskie,	pomiędzy cesarzem i papieżem, którego podłożem było starcie się dwóch uniwersalizmów: cesarskiego i papieskiego, – przedstawia uwarunkowania oraz następstwa wypraw krzyżowych, – wyjaśnia postanowienia traktatu z Verdun,	rolę Karola Wielkiego oraz epoki karolińskiej w dziejach Europy, – sporządza linię czasu z najważniejszymi wydarzeniami z wypraw krzyżowych,	potoczyły się losy zachodniej Europy po upadku Cesarstwa zachodniorzymskiego, uwzględniając kwestie zmian w życiu społecznym i sposobie sprawowania władzy,	czenie koronacji cesarskiej Karola Wielkiego i Ottona I dla dziejów zachodniej Europy,

6. Kultura łacińskiej Europy w średniowieczu	– wyjaśnia pojęcia: prawosławie, katolicyzm, język łaciński, kultura rycerska, kultura dworska, poematy rycerskie, trubadur, literatura łacińska, scholastyka, uniwersytet, romanizm, gotyk, plan prostokąta lub krzyża łacińskiego, sklepienia kolebkowe i krzyżowe, półkolisty łuk, transept, sklepienia krzyżoweżebrowe, przypory, łuki oporowe, witraż, rozeta, pinakle, malarstwo ołtarzowe,	– omawia uniwersalny charakter kultury chrześcijańskiej Europy, – przedstawia cechy stylu romańskiego i gotyckiego i podaje przykłady, – wyjaśnia rolę uniwersytetów, czyli niezależnych zrzeszeń studentów i profesorów w rozwoju wiedzy oraz kształceniu,	– analizuje, na czym opierał się uniwersalny charakter kultury zachodnioeuropejskiego średniowiecza oraz jakie były jej wspólne źródła i przejawy,	– analizuje, jakie znaczenie miał postępujący rozwój twórczości w językach narodowych w Europie w omawianym okresie, – porównuje ze sobą styl romański i gotycki w architekturze średniowiecznej,	– uzasadnia ponadczasowe znaczenie osiągnięć kulturowych i naukowych uniwersalnego charakteru kultury zachodnioeuropejskiej,
7. Starożytność i średniowiecze – lekcja powtórzeniowa	jw.,	jw.,	jw.,	jw.,	jw.,
8. Starożytność i średniowiecze – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.

III. Ziemie polskie w średniowieczu					
9. Narodziny państwa polskiego – panowanie Mieszka I i Bolesława Chrobrego	– wyjaśnia pojęcia: państwo Polan, gród, obrządek łaciński, trybut, dynastia Piastów, Wielkopolska, Grody Czerwieńskie, Śląsk, Małopolska, „Dagome iudex”, opole, drużyna książęca, kanonizacja, relikwie męczennika, zjazd gnieźnieński, „Kronika” Galla Anonima, drzwi gnieźnieńskie, arcybiskupstwo, świadczenia, daniny, służebności,	– przedstawia terytoria, które weszły w skład państwa Mieszka I, – wymienia terytoria, które znajdowały się pod panowaniem Bolesława Chrobrego po 1018 r.,	– uzasadnia, jakie znaczenie dla powstającego państwa polskiego miało przyjęcie chrześcijaństwa, – omawia stosunki Polski Bolesława Chrobrego z sąsiadami,	– ocenia, jakie znaczenie dla Polski miał zjazd gnieźnieński i koronacja królewska Bolesława Chrobrego,	– uzasadnia wpływ chrystianizacji Polski na przejęcie dorobku cywilizacji zachodnioeuropejskiej, – analizuje rolę Zjazdu gnieźnieńskiego w 1000 r. w procesie wzmacniania pozycji Bolesława Chrobrego i jego państwa,
10. Monarchia piastowska w latach 1025-1138	– wyjaśnia pojęcia: reakcja pogańska, trybut, woj, prawo rycerskie, główszczyzna, nawiązka, opactwo benedyktynów, obóz pa-	– omawia sytuację, jaka panowała na ziemiach polskich po objęciu władzy przez Mieszka II oraz po jego śmierci, – wymienia teryto-	– charakteryzuje przyczyny i konsekwencje konfliktu króla Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem, – omawia przyczyny i skutki re-	– analizuje i ocenia politykę zagraniczną Bolesława Krzywoustego i wymienia jego najważniejsze osiągnięcia, – charakteryzuje	– uzasadnia, czy słusznie Kazimierz otrzymał przydomek Odnowiciela,

	pieski, palatyn (wojewoda),	ria, które znajdowały się pod panowaniem Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Krzywoustego,	akcji pogańskiej, do której doszło w okresie osłabienia władzy centralnej po śmierci Mieszka II,	przemiany związane z nadaniem przez Kazimierza Odnowiciela ziemi dla wojów na prawie rycerskim,	
11. Rozbicie dzielnicowe i jego skutki	– wyjaśnia pojęcia: statut (testament) Bolesława Krzywoustego, princeps, senior, pryncypat, seniorat, możnowładztwo krakowskie, monarchia Henryków śląskich, Mongołowie (Tatarzy), Zakon krzyżacki, kolonizacja na prawie niemieckim, lokacja, kolonizacja wewnętrzna, wolnizna, trójpolówka, sołtys, podgrodzie, osada targowa, prawo magdeburskie, wójt,	– omawia zasady zawarte w ustawie sukcesyjnej (tzw. testamencie) Bolesława Krzywoustego, – wyjaśnia przyczyny i konsekwencje rozbicia dzielnicowego,	– wyjaśnia, jakie konsekwencje miały następujące wydarzenia: sprowadzenie Zakonu krzyżackiego, bitwa pod Legnicą oraz zabójstwo Przemysła II, – sporządza linię czasu prezentującą etapy przebiegu rozbicia dzielnicowego w Polsce,	– charakteryzuje zasady i przebieg kolonizacji na prawie niemieckim oraz podaje przykłady tego procesu, – analizuje proces, który doprowadził do upadku zasady pryncypatu i senioratu oraz podaje konsekwencje tych wydarzeń,	– analizuje czynniki, które doprowadziły do ożywienia gospodarczego na ziemiach polskich w XII-XIII wieku,
12. Polska za Władysławem	– wyjaśnia poję-	– wymienia osią-	– charakteryzuje i	– ocenia panowa-	– uzasadnia, jakie

sława Łokietka i Kazimierza Wielkiego	cia: dynastia Przemyslidów, bunt wójta Alberta, Szczerbiec, wieczysty pokój, zjazd monarchów w Krakowie, pieczęć majestatowa, statut piotrkowski, statut wiślicki, Akademia Krakowska, przymus drogowy, prawo składu, żupy solne,	gnięcia i niepowodzenia Władysława Łokietka w polityce wewnętrznej i zagranicznej, – omawia proces odbudowy Królestwa Polskiego przez Władysława Łokietka,	ocenia politykę króla Kazimierza Wielkiego wobec Zakonu krzyżackiego i Jana Luksemburskiego, – zaznacza na mapie ziemie, które wchodziły w skład państwa polskiego za Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego,	nie Władysława Łokietka, – charakteryzuje przemiany gospodarcze i społeczne, jakie zaszły w Polsce w czasach Kazimierza Wielkiego,	znaczenie dla odbudowującego się Królestwa Polskiego miał pokój kaliski, – ocenia rządy króla Kazimierza, – uzasadnia, czy słusznie zasłużył on na przydomek Wielkiego,
13. Od unii polsko-węgierskiej do unii polsko-litewskiej. Polska za panowania Ludwika Węgierskiego i Władysława Jagiełły	– wyjaśnia pojęcia: Andegawonowie, przywilej koszycki, unia personalna, Jagiellonowie, Wielka wojna z Zakonem Krzyżackim, I pokój toruński,	– wyjaśnia istotę unii personalnej i wskazuje przykłady takich unii w dziejach Polski średniowiecznej,	– charakteryzuje okoliczności zawarcia unii polsko-litewskiej w XIV wieku, – przedstawia okres panowanie Ludwika Węgierskiego w Polsce,	– charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie w XV wieku, – ocenia wpływ przywilejów zdobytych przez szlachtę w omawianym okresie na życie społeczne, polityczne i gospodarcze w Królestwie Polskim,	– ocenia znaczenie zawarcia unii polsko-litewskiej w XIV wieku, – analizuje rządy króla Władysława Jagiełły,
14. Państwo polsko-	– wyjaśnia poję-	– omawia zmiany	– wyjaśnia, jaki	– ocenia wpływ	– charakteryzuje i

litewskie za panowania Władysława Warneńczyka i Kazimierza Jagiellończyka	cia: władza regen- cyjna, unia perso- nalna polsko- węgierska, wojna trzynastoletnia, Związek Pruski, konfederacja, przywilej inkorpo- racyjny, II pokój toruński, Prusy Zakonne, Tajna Rada Związku Pruskiego, folwark szlachecki, pańsz- czyzna, układ o sukcesji, rada ko- ronna, przywileje szlacheckie, urzędnicy ziem- scy, sejmiki ziem- skie, sejm walny, izba poselska i senacka,	terytorialne po zawarciu II pokoju toruńskiego w 1466 r., – przedstawia przyczyny i kon- sekwencje wojny trzynastoletniej z Zakonem,	charakter miała monarchia w Pol- sce w XV w. i jaki był zakres władzy króla,	przywilejów zdo- bytych przez szlachtę do końca XV wieku na ży- cie społeczne, po- lityczne i gospo- darcze w Króle- stwie Polskim,	ocenia politykę dynastyczną Ja- giellonów w XV wieku,
15. Miejsce Polski w średniowiecznej Euro- pie. Kultura na zie- miach polskich.	– wyjaśnia poję- cia: cywilizacja zachodnioeuropej- ska – kultura ła- cińska, misje chry- stianizacyjne, syn- kretyzm, kalen-	– wyjaśnia, jakie znaczenie miało przyjęcie chrześci- jaństwa w obrząd- ku łacińskim przez Mieszka I, – wymienia naj-	– charakteryzuje rozwój szkolnic- twa w Królestwie Polskim, – umieszcza na mapie Polski sym- bole przedstawia-	– charakteryzuje sztukę romańską i gotycką na zie- miach polskich, – analizuje infor- macje na temat zabytków sztuki	– uzasadnia, jaką rolę odegrała Akademia Kra- kowska w procesie alfabetyzacji ziem polskich,

	darz liturgiczny, kalendarz juliański, roczniki, kroniki, Bogurodzica, Kazania świętokrzyskie, Psalterz floriański, szkoły katedralne, szkoły zakonne, szkoły parafialne, Drzwi Gnieźnieńskie, płyta wiślicka, romański portal, Collegium Maius, Barbakan, Ołtarz Mariacki, gotycki ratusz, freski w Kaplicy Trójcy Świętej na Zamku w Lublinie	starsze zabytki piśmiennictwa w języku polskim oraz kroniki i ich twórców,	jące zabytki romańskie i gotyckie polskiego średniowiecza,	średniowiecznej w swojej miejscowości lub regionie,	
16. Ziemie polskie w średniowieczu – lekcja powtórzeniowa	jw.,	jw.,	jw.,	jw.,	jw.,
17. Ziemie polskie w średniowieczu – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
<u>II PÓŁROCZE</u>					
IV. Czasy nowożytne					
18. Wielkie odkrycia	– wyjaśnia poję-	– wymienia naj-	– charakteryzuje	– charakteryzuje	– uzasadnia, na

geograficzne i europejska ekspansja kolonialna	cia: busola, karawela, kość słoniowa, Indianie, linia rozgraniczająca, kolonializm, konkwistador, niewolnictwo, Ameryka Łacińska, Mulaci, Metysi,	większych europejskich odkrywców i ich osiągnięcia, – wyjaśnia, dlaczego na przełomie epoki średniowiecznej i nowożytnej, Europejczycy podjęli wyprawy odkrywcze i rozpoczęli ekspansję kolonialną na innych kontynentach,	najważniejsze następstwa odkryć geograficznych i ekspansji kolonialnej, – umieszcza na mapie konturowej świata symbole przedstawiające nowo założone kolonie,	proces powstawania pierwszych nowożytnych imperiów kolonialnych i ich wpływ na nowy podział świata,	czym opierał się sukces państw kolonialnych od XV do XVI wieku,
19. Reformacja i konflikty religijne w Europie	– wyjaśnia pojęcia: reformacja, konflikty religijne, odpust, bulla, pastor, luteranizm, wojna chłopska, protestanci, pokój augsburski, kalwinizm, predestynacja, akt supremacji, Kościół anglikański, hugenoci, noc św. Bartłomieja, edykt nantejski, sobór trydencki,	– przedstawia okoliczności, w jakich doszło do walk religijnych w krajach europejskich, – wymienia państwa, w których dominowały wyznania protestanckie oraz te, w których panowała religia katolicka,	– charakteryzuje przyczyny wystąpień zwolenników reformacji przeciwko doktrynie i sposobowi funkcjonowania Kościoła katolickiego,	– przedstawia działania Kościoła katolickiego podjęte w odpowiedzi na reformację, – charakteryzuje najważniejsze założenia wyznań protestanckich,	– analizuje, czym różnił się luteranizm od kalwinizmu, – podaje i ocenia następstwa reformacji i kontrreformacji w wybranych państwach Europy,

	Towarzystwo Jezusowe – jezuita, kontrreformacja, Święte Oficjum, „Indeks ksiąg zakazanych”,				
20. Kultura europejska epoki renesansu i baroku	– wyjaśnia pojęcia: humanizm, myśl humanistyczna, druk, maszyna drukarska, odrodzenie, renesans, krytycyzm, zasada „cel uświęca środki”, perspektywa linearna, trójwymiarowa przestrzeń, barok, styl barokowy, monumentalizm, światłocień, Wersal, empiryzm, racjonalizm,	– wymienia najważniejszych artystów renesansu i baroku,	– charakteryzuje idee głoszone przez humanistów – wskazuje i porównuje ze sobą najważniejsze cechy kultury renesansowej i barokowej,	– na podstawie zamieszczonych źródeł ikonograficznych wskazuje najbardziej wyróżniające się cechy architektury renesansowej,	– wymienia i ocenia twórczość najważniejszych artystów renesansu i baroku,
21. Oświecenie i przemiany cywilizacyjne i polityczne XVIII w.	– wyjaśnia pojęcia: Oświecenie, rewolucja agrarna, plodozmian, rewolucja przemysłowa, maszyna pa-	– omawia wpływ idei oświeceniowych na rewolucję amerykańską i francuską.	– charakteryzuje najważniejsze założenia myśli oświeceniowej.	– wyjaśnia, na czym – według myślicieli epoki oświecenia – powinny opierać się relacje pomiędzy	– wyjaśnia pojęcia rewolucji agrarnej i przemysłowej oraz analizuje, w jaki sposób wpłynęły one na życie

	rowa, latające czółenka, „oświecanie umysłów”, krytycyzm, deizm, ateizm, encyklopedia, trójpodział władzy, rewolucja amerykańska, Kongres kontynentalny, Deklaracja niepodległości Stanów Zjednoczonych, Konstytucję Stanów Zjednoczonych Ameryki, stan trzeci, burżuazja, rewolucja francuska, Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela.			władzą a ludźmi.	społeczne w XVIII w.
V. Rzeczpospolita Obojga Narodów – XVI-XVIII w.					
22. Państwo polskolitewskie w XVI w. (do 1569 r.)	– wyjaśnia pojęcia: sekularyzacja Państwa Zakonnego, hołd lenny, Hołd Pruski, gospodarka folwarczno-pańszczyźniana,	– omawia stosunki państwa polskolitewskiego z sąsiadami w XVI w., – wyjaśnia, na czym polegała demokracja szlachecka w Polsce,	– charakteryzuje gospodarkę folwarczno-pańszczyźnianą na ziemiach polskich,	– ocenia, jakie konsekwencje miał rozwój gospodarki folwarczno-pańszczyźnianej dla szlachty, mieszczan i chłó-	– uzasadnia, jaką rolę odgrywał sejm w Rzeczypospolitej w XVI w., – analizuje, jakie znaczenie dla ukształtowania się demokracji szla-

	przywilej piotrkowski, spichlerz, demokracja szlachecka, możność władztwa, szlachta średnia, konstytucja, konstytucja Nihil Novi, sejm, senat, pospolite ruszenie prawo nobilitacji, sejmi-ki, nominacja, sejm nadzwyczajny, sejm elekcyjny, sejm koronacyjny, zasada jednomyślności,			pów oraz państwa, – na podstawie tekstu źródłowego opisuje produkty, jakimi handlowano w Gdańsku w XVI w.,	checkiej miała konstytucja Nihil Novi,
23. Rzeczpospolita Obojga Narodów w 2. połowie XVI w.	– wyjaśnia pojęcie: Rzeczpospolita państwem bez stosów, Prusy Książęce, Kościół narodowy, bracia polscy, arianie, Konfederacja warszawska, unia brzeska, Kościół unicki, Kościół grekokatolicki, Unia lubelska,	– wyjaśnia pojęcie: „unia realna” i wymienia warunki, na których została zawarta unia lubelska,	– charakteryzuje zasady ustrojowe Rzeczpospolitej, jakie ukształtowały się pod koniec XVI wieku,	– analizuje, w jaki sposób wybierano władców po śmierci ostatniego z Jagiellonów,	– ocenia, czy Rzeczpospolita szlachecka była państwem tolerancji religijnej, – uzasadnia swoją opinię,

	Rzeczpospolita Obojga Narodów, arras, cerkiew grekokatolicka, wolna elekcja, interrex, artykuły henrykowskie, bezkrólewie, Zamek Królewski w Warszawie,				
24. Kultura renesansowa w Rzeczypospolitej	– wyjaśnia pojęcia: humanistyczne idee, renesansowy dziedziniec, kaplica grobowa Zygmunta Starego, Kaplica Zygmuntowska, sarkofag, mecenas, krużganki, arkady, Sukiennice, Wielki Arsenał, Złota Brama, renesansowy ratusz, język narodowy, „Psałterz dawidowy”, Biblia brzeska, gimnazjum kalwińskie, kolegium jezuickie, Akade-	– opisuje przemiany w szkolnictwie na ziemiach polskich w XVI wieku, – wymienia najważniejsze dzieła sztuki renesansowej w Polsce,	– charakteryzuje informacje na temat zabytków architektury renesansowej na terenie swojego regionu, – wymienia najwybitniejszych polskich twórców epoki renesansu,	– analizuje, czym się zasłużyli dla kultury i nauki polscy twórcy epoki renesansu,	– analizuje, w jaki sposób humanizm i kultura renesansowa dotarły na teren Rzeczypospolitej, – argumentuje, jakie było miejsce Kościoła w rzeczywistości kulturalnej i naukowej, która wytworzyła się na ziemiach polskich w XVI wieku,

	mia Wileńska, Akademia Zamojska,				
25. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII wieku	– wyjaśnia pojęcia: husarz, husaria, koncerz, dymitriada, Inflanty, powstanie Chmielnickiego, Chanat Krymski, kozak, powstanie chłopskie, potop szwedzki, żupan, konfederacja wojskowo-szlachecka, suwerenność, latyfundium, liberum veto, abdykacja,	– przedstawia przyczyny wojen między Rzeczpospolitą a Szwecją, Rosją i Turcją, – wymienia najważniejsze etapy konfliktów i stoczone bitwy ze Szwecją, Rosją i Turcją,	– omawia przyczyny wybuchu powstania Chmielnickiego i określa jego skutki,	– charakteryzuje przejawy kryzysu gospodarczego, jaki dotknął Rzeczpospolitą w XVII w. i jego następstwa społeczno-polityczne,	– analizuje, jakie terytoria utraciła Rzeczpospolita w drugiej połowie XVII wieku,
26. Rzeczpospolita w czasach saskich. Kultura barokowo-sarmacka	– wyjaśnia pojęcia: czasy saskie, unia personalna, III wojna północna, Sejm Niemy, „Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”, kultura barokowo-sarmacka, Kolumna Zygmunta, ta-	– opisuje, czym charakteryzował się barok w Rzeczpospolitej,	– charakteryzuje, jakie były skutki zwycięstwa kontrreformacji w Rzeczypospolitej,	– analizuje, czym charakteryzowała się ideologia i kultura sarmacka, – ocenia, dlaczego szlachta uważała Rzeczpospolitą za przedmurze chrześcijaństwa,	– ocenia okres panowania królów: Augusta II i Augusta III, – uzasadnia, jakie negatywne i pozytywne zjawiska miały miejsce w okresie panowania Augusta II i Augusta III w Rzeczy-

	niec śmierci, portrety trumienne, Kalwaria, Kalwaria Zebrzydowska, sarmatyzm, konтусz, złota wolność szlachecka, ksenofobia, przedmurze chrześcijaństwa,				pospolitej,
27. Rzeczpospolita za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Konstytucja 3 maja	– wyjaśnia pojęcia: Familia, Szkoła Rycerska, Pałac Kadetów, prawa kardynalne, Konfederacja barska, pierwszy rozbiór Polski, Kołacz królów, traktat rozbiorowy, Komisja Edukacji Narodowej, Sejm Czteroletni lub Wielki, stronnictwo królewskie (dworskie), stronnictwo patriotyczne, stronnictwo hetmańskie, reformy wojskowe i podatkowe, usta-	– przedstawia przyczyny i skutki zawiazania konfederacji targowickiej, – wyjaśnia, dlaczego doszło do I rozbioru i jakie ziemie utracila w jego wyniku Rzeczpospolita,	– charakteryzuje metody ingerowania Rosji w sprawy Rzeczypospolitej w XVIII wieku,	– charakteryzuje stronnictwa polityczne działające w okresie obrad Sejmu Wielkiego,	– analizuje ustrój Rzeczypospolitej, który ukształtował się w wyniku reform Sejmu Wielkiego i uchwalenia Konstytucji 3 maja

	wa o miastach, Konstytucja 3 maja, Straż Praw, konfederacja targowicka, wojna w obronie Konstytucji 3 maja, Order Virtuti Militari,				
28. Upadek Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Oświecenie w Rzeczypospolitej	– wyjaśnia pojęcia: drugi rozbiór Polski, sejm rozbiorowy, bojkot, insurekcja kościuszkowska, Akt powstania, Odezwa Tadeusza Kościuszki do polskich kobiet, kosynierzy, uniwersał połaniecki, Rzeź Pragi, trzeci rozbiór Polski, Collegium Nobilium, Biblioteka Załuskich, Teatr Narodowy, „Monitor”, zakon pijarów, szkoły główne, obiady czwartkowe, Łazienki	– wymienia, jakie terytoria Rzeczypospolitej zajęły mocarstwa rozbiorowe w wyniku II i III rozbioru, – omawia przebieg insurekcji kościuszkowskiej,	– wyjaśnia, w jaki sposób i dlaczego T. Kościuszko zabiegał o pozyskanie poparcia chłopów dla powstania, – charakteryzuje zmiany w szkolnictwie polskim, jakie zaszły w II połowie XVIII w.,	– charakteryzuje kulturę doby oświecania w Rzeczypospolitej,	– uzasadnia, które z przyczyn upadku Rzeczypospolitej były najistotniejsze, podaje argumenty – ocenia, jaką rolę odegrała Komisja Edukacji Narodowej w przemianach edukacyjnych w XVIII wieku,

	Królewskie (Pałac na Wodzie w Warszawie),				
29. Czasy nowożytne i Rzeczpospolita Obojga Narodów - XVI-XVIII w. – lekcja powtórzeniowa	jw.,	jw.,	jw.,	jw.,	jw.,
30. Czasy nowożytne i Rzeczpospolita Obojga Narodów - XVI-XVIII w. – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.